

OVER ARTHUR HAYEN

Arthur Arnold Joseph Hayen werd geboren te Hasselt op 19 oktober 1863. Hij was de zoon van Pierre Hayen en Ida Maria Schoofs. Na zijn middelbare studies studeerde hij verder en bracht het tot meester-brouwer, distillateur en mouter. In 1891 betrok hij de brouwerij-gebouwen van Ulbeek. Op 27 april 1892 trouwde hij te Geldenaken met Helena Bomal. Samen kregen zij elf kinderen. Bij de geboorte van zijn eerste kind liet Arthur een kapel bouwen wat verderop dan de brouwerij; ze staat er touwens nog steeds. In 1912 werd hij verkozen tot burgemeester van Ulbeek en hij was lid van de kerkfabriek. Een aantal jaren later werd hij verkozen tot provincieraadslid en in 1921 werd hij gedeputeerde van de provincie Limburg. Hij verbleef toen in Hasselt waar hij lid en weldoener van de kerkfabriek was. Hij schonk een wondermooi glasraam aan de cathedraal, nu nog steeds te bewonderen. Hij overleed te Leval-Trahegnies op 29 februari 1944.

- ULBEEK -

**De Brouwerij - Mouterij
St Rochus
en
De Stokerij Sint-Pieter en Paulus
van
Arthur Hayen-Bomal**

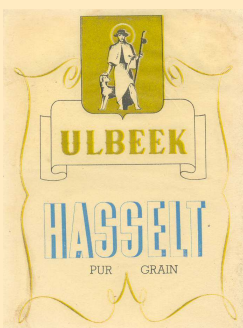
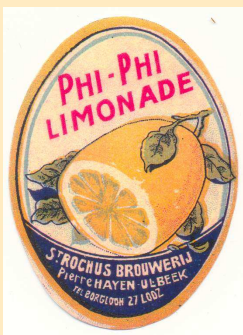
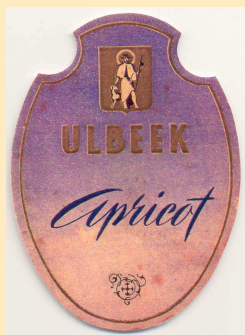
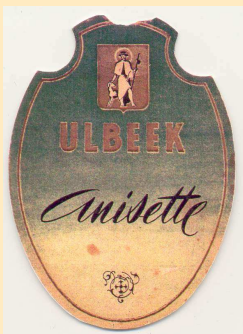
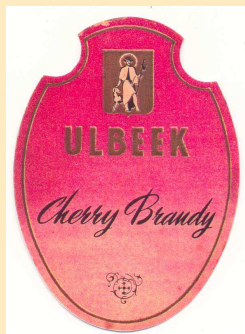
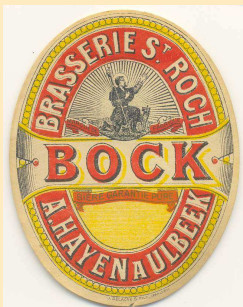
1750 -1939*

*(1750 Tilman Hayen / 1939 Pierre Hayen)

KORTE HISTORIEK

Omstreeks 1750 bezat een zekere Tilman Hayen al een kleine brouwerij op het dorpsplein van Ulbeek. Aan de andere kant van het plein was er een tweede brouwerij die eigendom was van de familie Derie. Brouwen was destijds geen hoofdberoep maar een welgekommen financiële aanvulling van de inkomsten van een boerderij. In de stille winterperiode brouwde men bier omdat er op het veld toch geen werk was. Dit bier was uiteraard voor zeer plaatselijk gebruik; voor eigen gebruik, voor burens en dorpsgenoten. Van export was er in die tijd nog zeker geen sprake. In 1887 overleed Antonius Hayen, kleinzoon van Tilman Hayen, en door deling en verkoop kwam de boerderij annex brouwerij in het bezit van Arthur Hayen. In 1891 begon hij aan de bouw van een, voor die tijd, enorm moderne brouwerij. Hij noemde ze "Brasserie Saint-Roch" - brouwerij Sint-Rochus. Sint Rochus was immers de patroonheilige van de parochie Ulbeek. In 1892 richtte hij de samenwerkende landbouwstokerij Sint-Pieter en Paulus op waar hij, net zoals zijn broer in Hasselt, jenever begon te stoken totdat de wet Vandervelde er een eind aan maakte in 1919. In 1892 stelde men de nieuwe brouwerij in bedrijf. Er werden toen slechts twee bieren gebrouwen : de Bock en de Brune. Door het stijgend succes en de kwaliteit van het bier en door de kennis van de Duitse brouwmeester Jan Dickmann werd de brouwerij almaar groter en de gebouwen werden jaarlijks uitgebreid. Ondertussen maakte men al sedert 1908 weer enkele nieuwe bieren zoals de Salvator, de Blonde en de Bavière. De Salvator en de Bavière waren duidelijk op Duitse leest geschoeid. In 1908 bouwde Arthur Hayen omwille van het groeiend succes nog een mouterij waarin hij zijn eigen gerst vermoutte alsook gerst van bevriende brouwers zoals Fouarge uit Borgloon en Foucart uit St.-Truiden. Men verkocht het bier in eiken vaten van 50 en 100 liter en in flessen van 33 en 75 centiliter. Ondertussen stelde de brouwerij omstreeks 1925, in vol seizoen, een 40-tal mensen te werk. Maar mooie liedjes duren niet lang! Toen de lage gistingsbieren (type pils) onze streek veroverden weigerde Arthur Hayen te moderniseren. Zijn zoon Pierre die de brouwerij beheerde kreeg geen kapitaal los van zijn vader, de verkoop daalde steil en de brouwerij was ten dode opgeschreven. Pierre maakte nog wat limonade, de "Phi-Phi" en in 1939 was er geen spake meer van de ééns zo beroemde Brouwerij Sint-Rochus van Ulbeek.

ENKELE PRODUCTEN

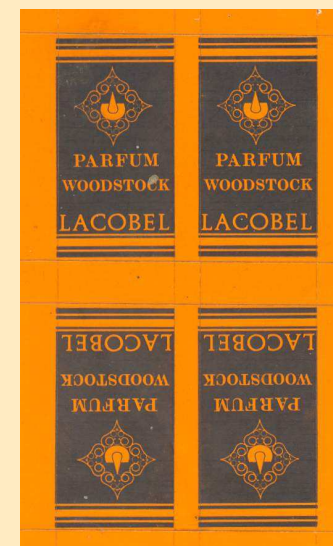

SANTEE EN DRINK ER NOG TWEE !

HET VERDERE VERLOOP

Nadat de brouwerij definitief gestopt was met brouwen, werden er verschillende plannen gesmeed om de gebouwen te herbruiken. In 1947 schreef J. Hiemeleers in de Tijdspiegel : "Onlangs werd er in de gebouwen van de vroegere mouterij Hayen te Ulbeek een moderne inrichting tot stand gebracht voor het distilleren van alcohol uit vruchten, een zéér prijzenswaardig initiatief!" De stokerij kwam echter niet van de grond omwille van de te hoge accijnsheffingen. Men probeerde de droogast van de mouterij om te vormen tot een drooginstallatie voor fruit, vooral appels en pruimen.. Ook dit plan slaagde niet. Uiteindelijk werden de gebouwen verkocht aan verschillende eigenaars. In de voormalige brouwerij-mouterij vestigde zich een fruitteler die enkele gebouwen omvormde tot koelcellen. In een ander gedeelte startte de familie Meekers met een cosmeticabedrijf, Lacobel. De stallingen en gebouwen van de boerderij behielden hun bestemming maar werden grondig verbouwd. In één van de schuren was er tot in 1976 zelfs een dancing. De prachtige tuin, le "jardin d'agrément", met beekjes, vijvers en een prachtig paviljoen verwilderde en verdween. Ondertussen hebben een aantal initiatiefnemers de bedrijfsgebouwen opgekocht, en is men bezig met een grondige restauratie van een stuk Ulbeeks industrieel erfgoed.

Deze folder kam tot stand in samenwerking met de gemeente Wellen.
Tekst en afbeeldingen : Jo Billen - 2008